

Veel gemeenten zien geen kans gft-afval op te halen. Maar daar zijn de Compostbakkers! Ze verzamelen niet alleen de schillen, maar brengen ook de buurtbewoners tot elkaar.

REPORTAGE **Marianne Wilschut**

‘Ijsjes? Nee, maar we hebben wel wormenpoep’

Op het schoolplein van de Rembrandtschool in Lisse heeft zich een groepje van vijftien kinderen van een jaar of vijf rondom Raymond van der Pool verzameld. “Hebben jullie wel eens wormenplas geroken?”, vraagt hij.

“Nee!”, en “Ieuw!”, reageren de kinderen die allemaal gefascineerd buigen naar het flesje met gele vloeistof dat Van der Pool in zijn hand heeft en rond laat gaan. “Dit is wat er overblijft van jullie schillen van de bananen, appels en aardappels”, legt hij uit. “Het ruikt naar aarde.”

Van der Pool zit op zijn hurken bij het wormenhotel dat onderdeel is van de uitrusting waarmee de Compostbakkers (zie kader) in hun speciale tuktuk door wijken trekken om voorlichting te geven over de voordelen van composteren. Deze week opende op initiatief van buurtbewoner Raymond van der Pool de elfde buurtcompostbak bij de milieustraat in de Lissese wijk Vrouwenpolder. Inwoners kunnen er hun groente-, fruit- en tuinafval komen brengen, later krijgen ze daar compost voor terug.

Van der Pool schakelde de Compostbakkers in om hem te helpen bij het van de grond krijgen van het project. “Ik ben al een tijdje met buurtgenoten bezig om het groen in de gemeenteparkjes wat gezelliger en diervriendelijker te maken”, vertelt hij. Zo ben ik geïnteresseerd geraakt in compost en heb ik uiteindelijk werk gemaakt van deze buurtcompostbak. Er is niets leukers dan je eigen groente- en fruitresten te verwerken en terug te geven aan de natuur. Daarmee geef je de planten voedingsstoffen en verrijk je ook nog eens het bodemleven.”

Schillenboer

Met die boodschap trekken Van der Pool en de Compostbakkers deze ochtend door Lisse om wat reuring aan het project te geven en om alvast wat gft-afval op te halen. Annet Torbijn, de bestuurder van de tuktuk, laat de bel regelmatig schallen, en ook Beatrice van Tilburg zwaait enthousiast met haar bel en folders over het buurtcomposteren in het rond. Ze dragen een schort waaruit een stoffen prei en een wortel steken en een zwarte bakkersmuts met daarop in gouden letters Compostbakkers. “Nee, we zijn niet de ijscoman”, zegt Van Tilburg tegen voorbijrijdende kinderen. “We hebben wel wormenpoep in de aanbidding.”

“Eerst reden we net als de ouderwetse schillenboer met paard en wagen door de wijk”, vertelt ze. “Dankzij een subsidie van Fonds 1818 konden we deze elektrische tuktuk en folders en informatieborden voor in de tuinen aanschaffen. Ook krijgen de buurttuinen die zich via ons melden een financiële bijdrage van het fonds voor de compostbakken.”

In de folders van het team staat onder andere welke gft-resten wel en welke niet geschikt zijn voor de buurtcompostbakken. “Dat is een mooie manier om het gesprek met de mensen aan te knopen over voeding en bescherming van het bodemleven”, vertelt Jan Morsch van de Compostbakkers. “Zo brengen mensen regelmatig verlepte snijbloemen mee. Die hebben we liever niet op de composthoop. Veel mensen snappen dat niet, maar als je ze uitlegt

De Compostbakkers op het schoolplein in Lisse. Op de voorgrond Beatrice van Tilburg (l) en Jan Morsch. Staand links Annet Torbijn en rechts op de achtergrond Raymond van der Pool. FOTO PATRICK POST

dat snijbloemen vaak vol met bestrijdingsmiddelen zitten dan weten ze dat we die chemicaliën niet terug in de bodem willen zien.”

Door de compostbakken komen nu ook mensen zonder groene vingers in de buurtmoestuinen een praatje maken. Beatrice van Tilburg: “Veel mensen hebben niet iets met tuinieren, maar ze hebben wel een groen hart. Door hun gft-afval te brengen, kunnen ze iets positiefs doen voor het milieu. Ik zie daardoor ineens heel veel nieuwe gezichten bij ons in De Mariahof. Als mensen hun emmertjes met groenten en fruitresten komen brengen, zijn ze vaak ook wel benieuwd naar wat we allemaal verbouwen. In ruil voor hun gft-resten geef ik ze dan vaak wat kruiden of groente mee. Dat levert veel enthousiasme op en zelfs nieuwe vrijwilligers. Het zorgt voor meer sociale cohesie.”

Op het schoolplein vindt het idee dat de groente- en fruitresten geen afval zijn, maar grondstof voor nieuw voedsel een goede voedingsbodem. Als de pauzebel gaat komen kinderen uit de boven- en onderbouw enthousiast hun aardappelschillen, mufte mandarijnen, paprikakernen en afgekloven klokhuizen brengen die ze van thuis hebben meegenomen. En

kele kinderen rapen na de uitleg van Raymond van der Pool spontaan bladeren op en gooien ze in de bak. Een jongetje gooit er ook wat stukjes geschilde komkommer uit zijn lunchtrommeltje bij. “Waren die niet bedoeld om zelf op te eten?”, vraagt Torbijn. “Nee, ze zijn bedorven”, zegt hij.

“Waarom noemen jullie jezelf eigenlijk Compostbakkers?”, vraagt juf Nellen Reitsma aan Torbijn. “Omdat we iets met compostbakken doen”, antwoordt die laconiek. “Daarnaast gaat compost op een gegeven moment broeien, dat is een vorm van bakken.” “Er komt een hoop warmte van zo’n hoop af”, vult Van Tilburg aan. “In de koude lucht zie je er momenteel de damp boven hangen.”

Na de school is het plaatselijke winkelcentrum aan de beurt en daarna gaat het team richting de milieustraat, waar de compostbak door wethouder Nieuwenhuis officieel zal worden geopend. Helemaal maagdelijk is die bak zo vlak voor de opening alleen niet meer. Van der Pool: “De tamtam heeft al zijn ronde gedaan want ik zag vanochtend dat buurtbewoners er nu al dennentakken en aardappelschillen in hebben gedaan.”

De Compostbakkers

Een betere bodem, minder afval en meer sociale cohesie. Dat zijn de doelstellingen van de Compostbakkers. Dit Haagse initiatief is in 2015 op poten gezet door Jan Morsch en Beatrice van Tilburg, projectcoördinatoren van samentuin De Mariahof in Den Haag. Er werken drie mensen op projectbasis. Jan Morsch: “Moestuinen hebben behoefte aan compost. Daarom leek het ons een goed idee om gft-afval in de buurt in te zamelen. Veel mensen zijn daar blij mee omdat in veel steden en wijken het groene afval niet meer gescheiden wordt opgehaald.” Buurttuinen en andere tuinprojecten in de regio Den Haag en de Bollenstreek kunnen de Compostbakkers om hulp vragen bij het inzamelen van groenresten op buurtniveau.